

AB-Brüksel

Brüksel'de Bir Hafta

TÜSİAD

2024 / 8

TÜSİAD

4 Mart 2024

BU SAYIDA:

AB - UKRAYNA
AB – FİLİSTİN
İNSAN HAKLARI
AB – DÜNYA TİCARET ÖRGÜTÜ
İLERİ MALZEMELER
HİZMET TİCARETİ
ENERJİ

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL tusiad@tusiad.org
ANKARA ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS bxloffice@tusiad.org
BERLIN berlinoffice@tusiad.org
LONDON londonoffice@tusiad.org
PARIS parisoffice@tusiad.org
WASHINGTON DC usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateş – Dilek Aydın

AB - Ukrayna

- AB Komisyonu'nun Ukrayna'yı desteklemek amacıyla Haziran 2023 tarihinde sunduğu "Ukrayna Aracı" oluşturulması önerisini içeren yönetmelik Avrupa Parlamentosu Genel Kurul oylamasında onaylandı. Yönetmelik taslağı üzerinde Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi'nin mutabakatı 6 Şubat tarihinde sağlanmıştı.

Ukrayna'nın yeniden inşası ve AB üyelik sürecine katkı sağlaması beklenen çağdaşlaşma çalışmalarını desteklemek amacıyla oluşturulan fonun üç önemli bileşeni bulunuyor:

- I. Gerekli yeniden inşa ve çağdaşlaşma çalışmalarının desteklenmesi için Ukrayna devlet bütçesine doğrudan katkı sağlanması;
- II. Avrupa'nın doğrudan yardım ve kredileriyle oluşturulacak yatırım sistemi çerçevesinde Ukrayna'ya kamu ve özel yatırımların teşvik edilmesi;
- III. Teknik ve diğer yardım tedbirleriyle Ukrayna'daki reformların desteklenmesi.

Avrupa Parlamentosu milletvekilleri Ukrayna'ya sağlanan askeri destek miktarında AB ülkeleri arasında büyük farklılıklar bulunduğunu belirterek, Avrupa savunma sanayisinin yatırımlarla desteklenmesi çağrısında bulunuyor. Milletvekilleri ayrıca, AB ve NATO müttefiklerinin yıllık GSYİH'lerinin en az %0,25'ine karşılık gelen tutarda Ukrayna'ya askeri destek sağlamaları gerektiğini savunuyor ve Ukrayna'ya yönelik askeri yardım paketinin ABD Temsilciler Meclisi'nde zaman kaybedilmeden kabul edilmesi çağrısında bulunuyor.

Ukrayna Aracı kapsamında ilk ödemenin Mart ayı içinde yapılması planlanıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB – Filistin

- AB Güvenlik ve Dış Politika Yüksek Temsilcisi Josep Borrell İsrail askerlerinin gıda yardımına erişmeye çalışan sivillere ateş açmasının haklı gösterilemez bir durum olduğunu vurguladı. Borrell

yüzden fazla sayıda sivil halkın yardım konvoyundan yiyecek almaya çalışırken öldüğünü, çok sayıda kişinin yaralandığını, birçoğunun da olayın ardından meydana gelen izdiham sırasında İsrail ordusunun açtığı ateş nedeniyle hayatını kaybettiğini belirtti ve bu olayın bağımsız şekilde uluslararası düzeyde soruşturulması gerektiğini savundu.

İsrail'in uluslararası hukuk kurallarına uyma ve insani yardımın sivil halka dağıtımını güvence altına alma sorumluluğu bulunduğunu belirten Borrell, çatışmanın kesintisiz şekilde sürmesi ve uluslararası insani hukukun göz ardı edilmesi nedeniyle insani yardımların dağıtımının imkansız hale geldiğini, yardımların ulaştırılması ve kalıcı ateşkesin önünü açacak şekilde çatışmanın durdurulması gerektiğinin altını çizdi. [İnternet bağlantısı için](#)

- AB Komisyonu Filistinlileri desteklemek amacıyla Kızılhaç ve Kızılay gibi uluslararası ortaklar aracılığıyla uygulanmak üzere 68 milyon € kaynak tahsis ediyor. Söz konusu yardımın "Birleşmiş Milletler Yakın Doğu'daki Filistinli Mültecilere Yardım Ajansı" aracılığıyla 2024 yılında uygulanması öngörülen 82 milyon € tutarındaki yardıma ilave olarak sağlanması planlanıyor. Yardımların ilk 50 milyon €'luk bölümünün Mart ayı başında aktarımı öngörülüyor.

AB Komisyonu'nun insani yardımlar kapsamında 2024 yılı için Filistinlilere tahsis ettiği 125 milyon €'luk desteğin 16 milyon €'luk bölümünün kullanılması için sözleşmenin halihazırda gerçekleştirilmiş olduğu belirtiliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

İnsan Hakları

- İnsan hakları ve demokrasi ile ilgili küresel gelişmeleri ve AB'nin politikalarını değerlendiren 2023 yılı raporu Avrupa Parlamentosu Genel Kurulu'nda kabul edildi. İspanyol Milletvekili Nacho Sanchez Amor Raportörlüğünde hazırlanan raporda insan hakları ve demokratik değerlere yönelik dünya çapındaki artan ihlaller kınanıyor ve küresel olarak 2023 yılında insan hakları alanında demokratik kurumlara yönelik korumanın zayıfladığı ve sivil

topluma ayrılan alanın daraldığı tespiti paylaşıyor.

Merkez Sol Parti üyelerinin verdiği değişiklik önerisini takiben raporda **Gazze Şeridi**'nde gıda ve suya kesintisiz erişim amacıyla **acil ve kalıcı ateşkes sağlanması yönünde AB'ye, üye ülkelere ve uluslararası topluma çağrıda** bulunuluyor.

[İnternet bağlantısı için](#)

AB – Dünya Ticaret Örgütü

- Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) 13. Bakanlar Konferansı kapanış için öngörülen tarihi aşarak 2 Mart'ta tamamlandı. Karara bağlanan gündem maddeleri arasında elektronik iletilerden gümrük vergisi alınmamasına ilişkin **moratoryumun** son defa uzatılması yer alıyor. Moratoryumun bir sonraki DTÖ Bakanlar Konferansı'nda ya da 31 Mart 2026 tarihinde (hangisi önce gerçekleşirse o tarihin dikkate alınması gerekiyor) sona erdirilmesi planlanıyor. Ayrıca, DTÖ **anlaşmazlıkların çözümü** yapısıyla ilgili eksikliklerin 2024 yılı sonuna kadar giderilmesine karar verildi.

Abu Dabi'de düzenlenen DTÖ 13. Bakanlar Konferansı'nda alınan diğer kararlardan bazıları aşağıda sıralanıyor:

- **Sağlık ve bitki sağlığı** önlemlerinin uygulanmasına ilişkin sözleşmenin ayrıcalıklı hükümlerinin gelişmekte olan ve en az gelişmişlik seviyesindeki ülkeler lehine etkin şekilde uygulanması beyanı ile aynı kapsamda ticaret önündeki teknik engellerin kaldırılması kararı kabul edildi.
- Komorlar ve **Doğu Timor**'un DTÖ'ye üyelik koşulları resmi olarak onaylandı.

- En az gelişmişlik kategorisinden üst seviyeye çıkan ülkelerin desteklenmeye devam edilmesi kapsamında teknik yardımlar ve anlaşmazlıkların çözümü sistemi ile ilgili kolaylaştırıcı **önlemler** kabul edildi.
- Elektronik ticaret konusunda ise bir sonraki Bakanlar Konferansı'nda (MC14) ele alınması hedefiyle Genel Kurul'a eylem önerileri sunmak amacıyla "E-ticaret Çalışma Programı" üzerinde düzenli olarak çalışılmasına karar verildi. **Moratoryumun** geçerlilik süresi ve E-ticaret Çalışma Programı'nın sonuçlandırılması için öngörülen tarih bir sonraki Bakanlar Konferansı (MC14) ya da 31 Mart 2026 olarak belirleniyor(hangisi önce gerçekleşirse o tarihin dikkate alınması gerekiyor). Karar metninde bu çalışmaların özellikle gelişmekte olan ve en az gelişmiş DTÖ ülkelerinin kalkınma, ekonomi ve maliye alanlarındaki ihtiyaçları dikkate alınarak yürütüleceğine vurgu yapılıyor.
- **Balıkçılık** sübvansiyonlarına dair **ikinci dalga müzakerelerle** ilgili olarak uzlaşma gereken alanların tamamlanmasının bir sonraki Bakanlar Konferansı'na (MC14) bırakılmasına karar verildiği belirtiliyor.
- "Çevresel Sürdürülebilirlik ve Ticaret Konusunda Yapılandırılmış Görüşmeler" (TESSD) sürecine katılan yetmiş altı DTÖ üyesi 12. Bakanlar Konferansı'ndan bu yana kaydedilen ilerlemeleri içeren sonuç belgelerini sundu ve çalışmaların MC14'e kadar tamamlanmasının hedeflendiğini açıkladı.

Balıkçılık sübvansiyonlarının düzenlenmesi anlaşmasının onay süreci kapsamında on ülkenin (Brunei Sultanlığı, Çad, Malezya, Norveç, Filipinler, Ruanda, Suudi Arabistan, Güney Afrika, Togo ve Türkiye) anlaşmayı kabullerine ilişkin belgelerini sunması üzerine anlaşmayı kabul eden ülke sayısının 71'e ulaştığı; konferansın kapanışından hemen önce Güney Afrika'nın DTÖ Genel Direktörüne kabul belgesini sunduğu belirtiliyor.

Tarım konusunda **uzlaşa sağlanamadığı**, özellikle gıda güvenliği gerekçeli **kamu stokları** ile ilgili düzenlemeler alanında ülkelerin tutumları arasındaki farklılıkların büyük ölçüde devam ettiği belirtiliyor.

13. Bakanlar Konferansı'nda ayrıca **ticaret** ve **sürdürülebilirlik** konuları ele alındı. “**Plastik Kirliliği ve Çevresel Olarak Sürdürülebilir Plastik Ticareti (DPP) Diyaloğu**” (Plastik Diyaloğu) kapsamında eşgüdümünden sorumlu altı ülke (Avustralya, Barbados, Çin, Ekvador, Fiji ve Fas) plastik kirliliğinin çevre, sağlık ve ekonomi üzerindeki etkilerinin ele alınması için ticaret kapsamında atılacak adımları içeren tebliğ sundu. Bu kapsamda ileri aşama olarak Hükümetler Arası Müzakere Komitesi'nin (INC) yürüttüğü çalışmalar ve ayrıca Dünya Gümrükler Örgütü çatısında yürütülen “plastik mal ticaretinin daha iyi takip edilmesi için Harmonize Sistem'de (HS) değişiklik yapılması” süreci ile Plastik Diyaloğu çalışmalarının yakın işbirliği içinde ilerlemesine karar verildi. [İnternet bağlantısı için](#)

- AB gelişmekte olan ülkelerdeki kamu görevlilerine yönelik **eğitim programlarının** mali olarak desteklenmesi amacıyla 2024-2025 dönemi için Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Küresel Güven Fonu'na 1 milyon € katkıda bulunacak. AB'nin sağlayacağı kaynak ile gelişmekte olan ve en az gelişmişlik seviyesindeki ülkelerin DTÖ konularındaki uzmanlıklarını derinleştirmelerine ve ticaret kurallarını etkili şekilde uygulama kapasitelerini güçlendirmelerine katkı sağlayacak eğitim programları ve benzeri çalışmalar yürütülecek. [İnternet bağlantısı için](#)

İleri Malzemeler

- AB Komisyonu yeşil ve dijital dönüşümün gerçekleştirilmesi için pek çok sektörde önemli kullanım alanına sahip ileri malzemeler ile ilgili AB'de araştırma, inovasyon ve yatırım öncelikleri öneren tebliğ yayımladı.

AB Komisyonu yenilenebilir enerji, piller, sıfır emisyonlu binalar, yarı iletkenler, uydular, uzay fırlatıcıları, uçaklar, ilaçlar, tıbbi cihazlar ve çift

kullanımlı ürünlerin üretiminde ileri malzemelere olan talebin önümüzdeki yıllarda önemli ölçüde artmasının beklendiğine işaret ediyor.

Tebliğde AB ülkeleri, işletmeler ve diğer kilit paydaşların birlikte uygulaması için beş temel sütun çerçevesinde eylemler öneriliyor:

- I. İleri malzemelere odaklanan araştırma ve **inovasyon ekosisteminin** güçlendirilmesi;
- II. Yenilikçi materyallerin **piyasaya sunumunun** hızlandırılması;
- III. Sermaye yatırımları ve finansmana erişimin artırılması hedefiyle **Ufuk Avrupa** kapsamında sanayi ittifakı kurulması ve 2025-2027 dönemi için 250 milyon €'luk bölümü özel sektör yatırımlarından sağlanacak şekilde toplamda 500 milyon €'luk yatırımın harekete geçirilmesi;
- IV. İleri malzemelerin üretimi ve kullanımını teşvik etmek amacıyla Avrupa **İnovasyon ve Teknoloji Enstitüsü** ve **İleri Malzemeler Akademisi** kurulması;
- V. AB ülkeleri ve **Ufuk Avrupa Programı'na katılan ortak ülkelerle** yürütülecek çalışmalara fikir katkısı sağlamak üzere “**Teknoloji Konseyi**” kurulması. [İnternet bağlantısı için](#)

Hizmet Ticareti

- **Hizmet ticareti** kurallarının sadeleştirilmesini sağlayacak olan “Hizmetler İç Düzenlemesine İlişkin

Ortak Girişim” yürürlüğe girdi. AB dahil olmak üzere toplam 71 ülkenin katılımıyla uygulanacak Hizmetler İç Düzenlemesine İlişkin Ortak Girişim, yetkilendirme gerekliliklerini ve işletmelerin karşı karşıya kaldığı süreçlerle ilgili zorlukları kolaylaştırmayı amaçlıyor.

[İnternet bağlantısı için](#)

Enerji

- **2024-2025 kış** dönemi öncesinde AB'nin **enerji güvenliğinin** sağlanması AB Enerji Bakanları Konseyi'nde tartışıldı. Enerji tasarrufu önlemlerinin devam etmesine ilişkin AB Komisyonu önerisini ele alan AB ülkelerinin Enerji Bakanları, Ukrayna'da enerji ile ilgili son durumu değerlendirmek amacıyla Ukrayna Enerji Bakanı German Galushchenko ile görüştü. Toplantıda ayrıca, AB ülkelerinin **güneş enerjisi** kapasitesinin değerlendirildiği belirtiliyor.

2030 yılına kadar enerji ve iklim hedeflerine ulaşılması hedefiyle AB ülkelerinin gerçekleştireceği çalışmaları içeren Ulusal Enerji ve İklim Planı'nın 30 Haziran'a kadar AB Komisyonu'na teslim edilmesi gerekiyor.

Gaz Talebi Azaltma Tüzüğü, AB ülkelerinin doğal gaz talebini eşgüdüm içerisinde %15 oranında azaltmasını gerektiriyor. Gerekli görülmesi halinde AB Komisyonu'nun tasarruf yapılmasını önermesinin ardından AB Konseyi'nin çağrısıyla AB ülkelerinin %15 tasarruf hedefine uyması zorunluluğu bulunuyor. Ağustos 2022-Aralık 2023 döneminde AB

genelinde %18 oranında azaltım sağlandığı belirtiliyor. Gaz Talebi Azaltma Tüzüğü'nün geçerlilik süresi 2024 yılı Mart ayının sonuna kadar uzatılmıştı. AB Komisyonu enerji arzını güvence altına almak ve piyasa istikrarını sağlamak amacıyla AB

ülkelerinin doğal gaz tasarrufuna devam etmesi yönündeki önerisini 27 Şubat'ta [sundu](#). [İnternet bağlantısı için](#)

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 7 Mart, Rekabetçilik Konseyi
- 11 Mart, Eurogroup Toplantısı

Konferanslar

- 5 Mart, “Sustainable Transitions: unraveling the complex threads of global economic and personal change”, www.bruegel.org
- 6 Mart, “Is there a trade-off between competition and competitiveness?”, www.bruegel.org
- 22 Mart, “Mobility and labour dynamics after the EU Year of Skills: Are we fit for the future?”, www.epc.eu